

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

26.09.2017

НАКАЗ

м. Київ

№ 321

Міністерство інфраструктури України
"ДУ" Служба 20 17 р.
за № 1482/3135D
Керівник ресурсного
органу

Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України

Відповідно до статей 6 - 9 та 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», підпункту 57 пункту 4 Положення про Міністерство інфраструктури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 року № 460,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і

019873

нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України, що додається.

2. Управлінню запобігання корупції, внутрішніх розслідувань та державного фінансового моніторингу забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства інфраструктури України від 01 квітня 2013 року № 199 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19 квітня 2013 року за № 650/23182.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Лавренюка Ю. Ф.

Міністр

В. Омелян

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства інфраструктури
України

26 вересні 2017 року № 321

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

"04" грудня 2017 р.

за № 1482/31350

Керівник реєструючого
органу _____

підпис

ПОЛОЖЕННЯ

про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює

Міністерство інфраструктури України

І. Загальні положення

1. Це Положення, розроблене відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі - Закон), визначає порядок організації і проведення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу - операторами поштового зв'язку в частині здійснення ними переказу коштів (далі - Суб'єкт) та їх відокремленими підрозділами, державне регулювання і нагляд за якими здійснює Мінінфраструктури.

2. Терміни, що вживаються у цьому Положенні, застосовуються у значеннях, визначених Законом.

3. Цим Положенням регулюються питання:

призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу;

розроблення правил фінансового моніторингу та програм здійснення фінансового моніторингу (далі – Правила та Програми);

здійснення ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів;

управління ризиками;

виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

зупинення фінансових операцій;

проведення внутрішніх перевірок;

підготовки персоналу Суб'єкта щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

II. Призначення працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу

1. Положення цього розділу застосовуються Суб'єктами, крім тих, які провадять свою діяльність одноособово, без утворення юридичної особи.

2. Працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу, є особою, на яку покладаються організація та координація діяльності з проведення Суб'єктом заходів фінансового моніторингу.

3. Суб'єкт до дня проведення першої фінансової операції зобов'язаний призначити працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу (далі – відповідальний працівник).
4. Суб'єкт, у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2015 року № 552 «Деякі питання організації фінансового моніторингу», зобов'язаний повідомляти Державну службу фінансового моніторингу України про:
 - призначення відповідального працівника або особи, яка тимчасово виконує його обов'язки, - протягом трьох робочих днів з дня його призначення;
 - звільнення відповідального працівника або особи, яка тимчасово виконує його обов'язки, - протягом трьох робочих днів з дня його звільнення.
5. Відповідальний працівник Суб'єкта призначається на посаду на рівні керівництва Суб'єкта та підпорядковується керівнику Суб'єкта.
6. Одна і та сама особа не може бути призначена одночасно відповідальним працівником Суб'єкта та його відокремленого підрозділу, а також одночасно у декількох відокремлених підрозділах.
7. Відповідальний працівник Суб'єкта повинен перебувати у трудових відносинах із Суб'єктом на постійній основі.
8. Особа, яка вперше призначається на посаду відповідального працівника Суб'єкта або відповідального працівника підрозділу, повинна протягом трьох місяців з дня призначення пройти навчання на базі відповідного навчального закладу, віднесеного до сфери управління Держфінмоніторингу.

9. З урахуванням особливостей організаційної структури Суб'єкта у ньому може бути створено окремий структурний підрозділ з питань проведення фінансового моніторингу.

З метою забезпечення конфіденційності інформації такий підрозділ повинен розташовуватися в окремому (окремих) приміщенні (приміщеннях) та має функціонувати відповідно до положення про цей структурний підрозділ, що затверджується одноосібно керівником Суб'єкта.

10. Відповідальний працівник повинен відповідати таким вимогам:

мати бездоганну ділову репутацію;

мати вищу освіту, досвід роботи не менше одного року у відповідній сфері діяльності суб'єкта або не менше одного року досвіду роботи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

працювати в Суб'єкті за основним місцем роботи.

Відповідальний працівник повинен знати законодавство та міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, володіти навичками щодо їх застосування в практичній діяльності.

11. Перевірка ділової репутації та відповідності професійним критеріям кандидатів на посади відповідальних працівників проводиться до їх призначення на підставі наданих кандидатами оригіналів документів: паспорта, трудової книжки, документів про освіту, підвищення кваліфікації, довідки про відсутність судимості, отриманої в органах внутрішніх справ, а також у разі потреби на підставі інформації, одержаної від органів державної влади, фінансових установ, інших юридичних осіб, відповідними підрозділами Суб'єкта, які відповідають за прийом персоналу до установи, та за

результатами проведених заходів щодо збору інформації про кандидата з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

12. Матеріали з питань перевірки ділової репутації та відповідності професійним критеріям осіб, відповідальних за проведення фінансового моніторингу, зберігаються в їх особових справах.

13. На час тимчасової відсутності відповідального працівника Суб'єкта керівник Суб'єкта призначає особу, яка виконуватиме обов'язки відповідального працівника на час його відсутності. На вказану особу поширюються права, обов'язки та вимоги, встановлені для відповідального працівника Суб'єкта.

Особа, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника Суб'єкта на час його відсутності, може бути призначена одночасно з відповідальним працівником.

На вказану особу поширюються права та обов'язки, встановлені для відповідального працівника.

Особа, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника, повинна мати бездоганну ділову репутацію, працювати в цьому Суб'єкті за основним місцем роботи та пройти відповідно до внутрішніх процедур підготовку щодо виконання вимог Закону.

Перевірка відповідності особи, яка тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника, вимогам, установленим законодавством, здійснюється в порядку, встановленому пунктом 11 цього розділу.

14. У разі звільнення відповідального працівника Суб'єкта керівник Суб'єкта не пізніше наступного робочого дня після його звільнення призначає іншого відповідального працівника або особу, що виконуватиме його обов'язки.

Допускається виконання обов'язків відповідального працівника Суб'єкта особою, яка тимчасово виконує його обов'язки в разі звільнення

відповідального працівника, на строк перевірки ділової репутації кандидата на посаду відповідального працівника Суб'єкта, що не повинен перевищувати двох місяців.

15. Відповідальний працівник Суб'єкта незалежний у своїй діяльності.

Відповідальний працівник Суб'єкта підзвітний тільки керівнику Суб'єкта.

У разі незгоди відповідального працівника Суб'єкта з вказівками керівника Суб'єкта щодо організації системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та з інших питань проведення фінансового моніторингу він має право повідомити Мінінфраструктури з письмовим викладенням своїх заперечень.

16. Відповідальний працівник здійснює свої повноваження відповідно до частин третьої та четвертої статті 7 Закону на підставі посадової інструкції, що затверджується керівником Суб'єкта або особою, яка виконує його обов'язки.

Посадова інструкція відповідального працівника повинна містити повноваження, права, обов'язки та відповідальність такого працівника за порушення вимог законодавства.

17. Відповідальний працівник Суб'єкта зобов'язаний не рідше одного разу на місяць, але не пізніше останнього робочого дня звітного місяця, інформувати керівника Суб'єкта про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, і заходи, вжиті для реалізації норм законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, шляхом надання останньому письмової довідки довільної форми.

Довідка повинна містити інформацію щодо:

виявлених фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

зареєстрованих фінансових операцій, що підлягають обов'язковому і внутрішньому фінансовому моніторингу;

направленої до Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;

зупинених фінансових операцій;

фінансових операцій, у проведенні яких Суб'єктом було відмовлено;

інформації, направленої у визначених законодавством випадках до правоохоронних органів;

аналіз ризиків фінансового моніторингу, в тому числі комплаєнс ризиків фінансового моніторингу;

ужитих заходів щодо розроблення та оновлення Правил і Програм з урахуванням вимог законодавства;

ужитих заходів стосовно підготовки персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

результатів проведених перевірок внутрішньої системи фінансового моніторингу;

результатів ідентифікації та верифікації.

Факт ознайомлення керівника Суб'єкта з довідкою, що надається відповідальним працівником Суб'єкта, підтверджується підписом керівника Суб'єкта.

Усі довідки, які подаються відповідальним працівником Суб'єкта відповідно до вимог Закону та цього Положення, з резолюціями керівника Суб'єкта зберігаються не менше п'яти років.

18. Керівник Суб'єкта повинен сприяти виконанню відповідальним працівником Суб'єкта своїх функцій, а також забезпечувати підвищення

кваліфікації відповідального працівника Суб'єкта шляхом проходження останнім навчання не рідше одного разу на три роки на базі відповідного навчального закладу, віднесеного до сфери управління Держфінмоніторингу.

19. Керівник Суб'єкта відповідає за організацію дотримання Суб'єктом вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

III. Вимоги до внутрішніх документів.

1. Внутрішні документи (Правила та Програма) розробляються Суб'єктом з урахуванням вимог Закону, цього Положення та інших чинних нормативно-правових актів України і реалізуються для забезпечення функціонування системи запобігання та протидії легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також міжнародних стандартів у цій сфері і затверджуються керівником Суб'єкта або особою, яка виконує його обов'язки, не пізніше дня проведення першої фінансової операції.

2. Правила є окремим єдиним внутрішнім документом Суб'єкта, який визначає порядок та умови проведення заходів, спрямованих на недопущення використання Суб'єкта для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, і визначають процедуру реалізації фінансового моніторингу.

3. Програма є окремим внутрішнім документом Суб'єкта, що розкриває план організаційних заходів для проведення фінансового моніторингу.

4. Суб'єкт здійснює оновлення внутрішніх документів з питань здійснення фінансового моніторингу постійно, але не пізніше одного місяця з дня набрання чинності змінами до законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, якщо інші строки не встановлені законодавством.

5. Працівники Суб'єкта повинні дотримуватися Правил та Програми.

6. Програма містить такі заходи з відповідними строками їх виконання:

- 1) призначення відповідального працівника;
- 2) розроблення та затвердження посадової інструкції відповідального працівника;
- 3) розроблення і оновлення Правил та Програми;
- 4) направлення інформації про призначення відповідального працівника до Держфінмоніторингу;
- 5) попередження працівників Суб'єкта первинного фінансового моніторингу (відокремленого підрозділу) про відповідальність за порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- 6) забезпечення підвищення кваліфікації відповідального працівника;
- 7) підготовка персоналу щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення шляхом проведення теоретичних і практичних заходів;
- 8) проведення внутрішніх перевірок Суб'єкта на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

7. Правила містять такі окремі розділи, зміст яких відповідає їх назві:

- 1) опис внутрішньої системи фінансового моніторингу Суб'єкта, який, зокрема, включає перелік окремих працівників Суб'єкта, залучених до проведення фінансового моніторингу, і механізм взаємодії між ними та відповідальним працівником;
- 2) перелік прав та обов'язків відповідального працівника, а також інших працівників, які беруть участь у проведенні фінансового моніторингу;
- 3) порядок ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів;
- 4) критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- 5) порядок оцінки та переоцінки ризику;
- 6) опис заходів Суб'єкта з управління ризиками;
- 7) порядок відмови від встановлення ділових відносин з клієнтом або від проведення фінансової операції;
- 8) порядок виявлення, реєстрації, а також подання до Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;
- 9) порядок повідомлення Держфінмоніторингу про підозри щодо діяльності осіб або їх активів, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначеним Кримінальним кодексом України;
- 10) порядок повідомлення Держфінмоніторингу та відповідних правоохоронних органів про фінансові операції, стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

11) опис заходів, спрямованих на запобігання розголошенню інформації, що подається до Держфінмоніторингу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу;

12) порядок надання на запит Держфінмоніторингу інформації, у тому числі щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу;

13) порядок зупинення фінансових операцій;

14) порядок збору і зберігання документів щодо ідентифікації, верифікації та вивчення клієнтів, оцінки та переоцінки ризиків, а також усіх документів, що стосуються проведення фінансової операції та ділових відносин з клієнтом;

15) порядок вчинення дій щодо направлення запитів до органів державної влади з метою виконання завдань, покладених на Суб'єкта Законом;

16) порядок проведення внутрішніх перевірок діяльності Суб'єкта на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

IV. Ідентифікація, верифікація та вивчення клієнта

1. Умови, за яких здійснюються ідентифікація, верифікація та вивчення клієнта, та перелік ідентифікаційних даних встановлені статтею 9 Закону.

2. Ідентифікація, верифікація та вивчення клієнта включають такі заходи: проведення первісної ідентифікації та верифікації під час встановлення ділових відносин з клієнтом;

поглиблена перевірка інформації про клієнта у разі наявності сумніву щодо достовірності чи повноти наданої ним інформації;

уточнення ідентифікаційних даних та іншої наявної інформації про клієнта у разі їх зміни або закінчення строку дії документів, на підставі яких проводились ідентифікація, верифікація, вивчення клієнта.

3. Ідентифікація, верифікація та вивчення клієнта здійснюються відповідальним працівником або іншими працівниками Суб'єкта відповідно до внутрішніх документів Суб'єкта.

4. Ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються Суб'єктом до/або під час встановлення з ним ділових відносин, укладання правочинів, але до проведення фінансової операції.

Фінансові операції з існуючими клієнтами (з якими встановлені ділові відносини), які раніше не були ідентифіковані, проводяться Суб'єктом після здійснення ідентифікації таких клієнтів у встановленому порядку.

5. Під час ідентифікації та верифікації Суб'єкт отримує від клієнта ідентифікаційні дані, передбачені статтею 9 Закону, та встановлює (підтверджує) відповідність особи клієнта (представника клієнта) у його присутності отриманим від нього ідентифікаційним даним.

Суб'єкт під час проведення ідентифікації та верифікації встановлює:

1) для органів державної влади України - повне найменування, місцезнаходження, реквізити розпорядчого акта, на підставі якого створено юридичну особу (найменування, дата прийняття/підписання, номер розпорядчого акта), ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (далі - код згідно з ЄДРПОУ);

2) для підприємств державної власності - повне найменування, місцезнаходження, реквізити розпорядчого акта, яким створено підприємство (найменування, дата прийняття/підписання, номер розпорядчого акта), код згідно з ЄДРПОУ;

6. Ідентифікація та верифікація клієнтів, які проводять фінансові операції, здійснюються на підставі поданих офіційних документів або їх копій, що засвідчені нотаріально або підприємством (установою, організацією), яке їх видало.

Уповноважений працівник Суб'єкта в присутності особи, яка укладає договір про надання послуг (представника особи), знімає копії відповідних документів, на підставі яких здійснюються ідентифікація та верифікація клієнта (особи), та договорів з клієнтом. Зазначені копії засвідчуються підписами уповноваженого працівника Суб'єкта та клієнта (особи), який укладає договір про надання послуг, як такі, що відповідають оригіналу, і зберігаються у суб'єкта в порядку, визначеному у Правилах.

7. При проведенні ідентифікації, верифікації та вивченні клієнта Суб'єкт складає анкету. Анкета є внутрішнім документом суб'єкта, який заповнюється і підписується працівником, уповноваженим на здійснення ідентифікації та верифікації.

8. Документи, на підставі яких здійснюються ідентифікація та верифікація осіб, що є учасниками фінансових операцій, повинні бути чинними на момент їх подання та містити всю необхідну для здійснення ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта інформацію.

9. При вивченні клієнта Суб'єкт:

досліджує зміст діяльності клієнта;

оцінює фінансовий стан клієнта;

аналізує відповідність фінансових операцій клієнта специфіці його діяльності;

визначає належність клієнта або особи, яка діє від його імені, до національних або іноземних публічних діячів, діячів, які виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб;

з'ясовує усі дані щодо адреси місця проживання або місця його перебування (тимчасового перебування) в Україні:

встановлює мету ділових відносин із Суб'єктом;

з'ясовує інформацію про наявність клієнта в переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції.

10. Суб'єкт для проведення оцінки фінансового стану клієнта може використовувати такі джерела інформації:

річну фінансову звітність клієнта - юридичної особи та фізичної особи - підприємця (за наявності), що складена відповідно до вимог чинного законодавства та отримана Суб'єктом безпосередньо від клієнта (баланс, витяги, що містять дані про прибутки та збитки господарської діяльності клієнта, податкова декларація з додатками);

фінансову звітність клієнта - юридичної особи, що опублікована в спеціалізованих засобах масової інформації відповідно до вимог законодавства;

фінансову звітність клієнта та інформацію щодо фінансового стану, що отримані із спеціалізованих веб-сайтів мережі Інтернет.

Відомості щодо мети ділових відносин можуть отримуватися шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника, в разі якщо клієнтом є юридична особа) у порядку, визначеному Правилами.

11. Якщо під час здійснення ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта (особи, яка діє від його імені) було встановлено, що клієнт має відношення до публічних діячів, або пов'язаних з ними осіб, або до благодійної або неприбуткової організації, відповідальний працівник Суб'єкта (відокремленого підрозділу) повинен:

1) виявляти відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу факт належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до зазначеної категорії клієнтів під час здійснення ідентифікації, верифікації та у процесі їх обслуговування, а також те, чи є вони кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) або керівниками юридичних осіб;

2) встановлювати з дозволу керівника Суб'єкта ділові відносини з такими особами;

3) до чи під час встановлення ділових відносин вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб на підставі отриманих від них документів та/або інформації з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою), що підтверджують джерела походження їх активів, прав на такі активи тощо;

4) проводити моніторинг фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є такі особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику;

5) проводити не рідше одного разу на рік уточнення інформації про клієнта.

Інформацію щодо того, чи має клієнт відношення до публічних діячів, Суб'єкт може отримувати шляхом письмового опитування клієнта (уповноваженого представника).

12. У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта Суб'єкт (відокремлений підрозділ) здійснює заходи з проведення поглибленої перевірки клієнта та уточнення цієї інформації шляхом направлення запиту до органів виконавчої влади, державних реєстраторів, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в

установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

Для проведення поглибленої перевірки, уточнення інформації щодо ідентифікації та верифікації клієнта або інших учасників фінансової операції Суб'єкт може витребувати, а клієнт (представник клієнта) зобов'язаний подати інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для ідентифікації, верифікації, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також для виконання таким Суб'єктом інших вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

13. У разі якщо Суб'єкту стало відомо, що документи, на основі яких проводились ідентифікація, верифікація та вивчення клієнта, зазнали змін або закінчився строк їх дії, Суб'єкт уточнює інформацію про клієнта шляхом відповідного звернення до нього або проводить повторну ідентифікацію та верифікацію клієнта при здійсненні клієнтом чергової фінансової операції.

З метою уточнення інформації щодо ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта Суб'єкт (відокремлений підрозділ) використовує інформацію, яка є публічною (відкритою).

14. Суб'єкт відповідно до Закону та Правил зберігає офіційні документи, інші документи (у тому числі створені Суб'єктом електронні документи), їх копії щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким Суб'єктом було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усі документи, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта), не менше п'яти років після завершення фінансової операції, завершення ділових відносин з клієнтом, а всі необхідні дані про фінансові операції (достатні для того, щоб простежити

хід операції) - не менше п'яти років після завершення операції або припинення ділових відносин.

15. У разі знищення, втрати або пошкодження документів до закінчення строку їх зберігання незалежно від причин Суб'єкт зобов'язаний у триденний строк після встановлення таких фактів повідомити про це Мінінфраструктури.

У разі надходження листа Мінінфраструктури про продовження строку зберігання документів щодо ідентифікації осіб, які є учасниками окремих фінансових операцій, та документації про здійснення окремих фінансових операцій Суб'єкт забезпечує подальше зберігання документів на строк, встановлений Мінінфраструктури.

У разі надходження листа Мінінфраструктури після знищення документів або передачі їх відповідно до законодавства до уповноважених осіб на зберігання Суб'єкт повідомляє про це Мінінфраструктури з наданням копій документів, що підтверджують факти знищення документів або їх передачі.

V. Управління ризиками та оцінка ризиків

1. На етапі встановлення ділових відносин та/або у процесі обслуговування клієнта Суб'єкт на підставі аналізу ідентифікаційних даних клієнта, інших наявних відомостей та інформації про клієнта і його діяльність здійснює оцінку ризику цього клієнта з урахуванням критеріїв ризику, визначених наказом Міністерства фінансів України від 08 липня 2016 року № 584 «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 року за № 1047/29177 (далі – наказ Міністерства фінансів України).

Оцінювання ризику клієнта здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням держави реєстрації

клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів, послуг, які клієнт отримує від Суб'єкта.

Суб'єкт зобов'язаний розробляти власні критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення з урахуванням критеріїв ризику, визначених наказом Міністерства фінансів України, та особливостей діяльності Суб'єкта.

2. За результатом аналізу ідентифікаційних даних клієнта, інших наявних відомостей та інформації про клієнта і його діяльність Суб'єкти встановлюють категорії клієнтів, які мають низький, середній, високий та неприйнятно високий ризик (підкатегорія високого ризику, який є максимально високим ризиком, що не може бути прийнятий Суб'єктом відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу) проведення ними операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

За результатами аналізу ділових відносин та відповідно до результатів вивчення клієнта його характеристика може бути переглянута і рівень ризику змінений.

3. Суб'єкт установлює високий рівень ризику клієнтам, визначених Законом, а також у разі встановлення:

1) факту невідповідності фінансової(их) операції(ій) фінансовому стану та/або змісту діяльності клієнта - у день реєстрації таких фінансових операцій у реєстрі фінансових операцій;

2) виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації клієнта, у тому числі на період поглибленої перевірки такого клієнта, - у день виникнення таких сумнівів та/або надання клієнтом такої інформації.

4. Суб'єкт самостійно визначає та відображає у внутрішніх документах:
метод і порядок оцінки ризику;
результати оцінки (переоцінки) ризику;
застережні заходи щодо клієнтів залежно від встановленого їм рівня ризику;

особливості моніторингу та аналізу фінансових операцій клієнтів залежно від встановленого їм рівня ризику;

періодичність перегляду встановленого щодо клієнта рівня ризику.

Суб'єкт може у своїх внутрішніх документах визначати та відображати, крім зазначених вище, додаткові положення щодо проведення Суб'єктом оцінки ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

5. Результати оцінки (переоцінки) ризику клієнта та заходи з управління ними фіксуються письмово в паперовому вигляді і зберігаються разом з документами, що підтверджують факт проведення ідентифікації (верифікації) клієнта, у порядку, визначеному Правилами.

6. Суб'єкт здійснює переоцінку ризиків клієнтів, з якими встановлені ділові відносини, а також в інших випадках, встановлених законодавством, не рідше ніж один раз на рік з метою її підтримання в актуальному стані, а також у таких випадках:

за результатами уточнення даних первісної ідентифікації та вивчення клієнта;

за фактом проведення клієнтом фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

за результатами проведення аналізу операцій клієнта у разі виникнення підозр щодо невідповідності операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та зміст діяльності;

за результатами перегляду власних критеріїв ризику (запровадження нових критеріїв);

у разі зміни законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в частині, що стосується оцінки ризику.

7. У разі якщо стосовно клієнта Суб'єктом встановлено рівень ризику «високий», Суб'єкт вживає щодо таких клієнтів застережних заходів, що можуть включати:

поглиблену перевірку клієнта;

перевірку інформації про клієнта та інших учасників фінансової операції, зокрема шляхом перевірки наданої клієнтом інформації щодо ідентифікації і верифікації та отримання додаткової інформації від клієнта або з інших публічних джерел;

збирання з публічних джерел інформації про зміст діяльності клієнта, його фінансовий стан;

відмову від встановлення або продовження ділових відносин з клієнтом;

інформування Держфінмоніторингу про фінансові операції клієнтів, яким Суб'єкт встановив високий рівень ризику.

Перелік необхідних заходів для додаткового вивчення клієнта, який характеризується високим рівнем ризику, може бути доповнений Суб'єктом самостійно з урахуванням специфіки його діяльності.

8. Якщо за результатами оцінки ризику стосовно клієнта встановлено рівень ризику «високий», Суб'єкт оновлює ідентифікаційні дані клієнта, інші

наявні відомості й інформацію про клієнта та його діяльність не рідше одного разу на рік.

Якщо за результатами оцінки ризику стосовно клієнта встановлено рівень ризику «середній», строк оновлення ідентифікаційних даних клієнта, інших наявних відомостей та інформації про клієнта і його діяльність не повинен перевищувати двох років.

Якщо за результатами оцінки ризику стосовно клієнта встановлено рівень ризику «низький», строк оновлення ідентифікаційних даних клієнта, інших наявних відомостей та інформації про клієнта і його діяльність не повинен перевищувати трьох років.

VI. Виявлення фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення

1. Виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, в тому числі тих, які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється Суб'єктом на підставі:

ознак операцій, які відповідно до Закону підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу;

ознак операцій, які відповідно до Закону підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу;

критеріїв ризиків, визначених самостійно Суб'єктом з урахуванням критеріїв ризиків, встановлених згідно з наказом Міністерства фінансів України;

встановлення за результатами проведеного аналізу факту (фактів) невідповідності фінансової (фінансових) операції (операцій) фінансовому стану та/або змісту діяльності клієнта;

переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

рекомендацій міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

типологічних досліджень у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, підготовлених та оприлюднених Держфінмоніторингом;

рекомендацій та роз'яснень Мінінфраструктури.

2. Виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється відповідальним працівником Суб'єкта або іншими працівниками Суб'єкта.

3. Виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, здійснюється до початку, в процесі, але не пізніше наступного робочого дня після їх проведення, або в день виникнення підозри, або під час спроби їх проведення, або після відмови клієнта від їх проведення.

4. У разі виявлення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу або стосовно якої є підозра, що вона пов'язана, стосується або призначена для фінансування терористичної діяльності, фінансування розповсюдження зброї масового знищення, терористичних актів чи

терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, працівник Суб'єкта, що її виявив, невідкладно інформує про це відповідального працівника Суб'єкта.

Відповідальний працівник перевіряє зазначену інформацію та у випадках, передбачених Законом, забезпечує її реєстрацію та інформування Держфінмоніторингу та правоохоронних органів.

5. Інформацію про свої підозри щодо діяльності осіб або їх активи, якщо є підстави вважати, що вони можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, Суб'єкт подає до Держфінмоніторингу у довільній формі за підписом керівника Суб'єкта або відповідального працівника.

VII. Зупинення та поновлення фінансових операцій

1. Зупинення (подальше зупинення, продовження зупинення) відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції), зупинення чи поновлення проведення фінансової операції та видаткових фінансових операцій здійснюються відповідно до статті 17 Закону.

2. У разі виявлення працівником Суб'єкта фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, інформація щодо такої фінансової операції невідкладно передається відповідальному працівнику Суб'єкта.

Для прийняття рішення про зупинення проведення фінансової операції відповідальний працівник Суб'єкта в той самий день подає керівнику Суб'єкта інформацію щодо такої фінансової операції.

3. Рішення Суб'єкта щодо зупинення та поновлення здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій) оформлюються розпорядчими документами.

Такі розпорядчі документи готуються відповідальним працівником Суб'єкта та підписуються керівником Суб'єкта або особою, яка виконує його обов'язки, та повинні містити, зокрема, відомості про клієнта, фінансові операції (видаткові фінансові операції), номери рахунків, що задіяні у проведенні операцій, та реквізити рішень Держфінмоніторингу.

Такі розпорядчі документи зберігаються Суб'єктом протягом п'яти років після завершення фінансової операції.

4. Суб'єкт зупиняє проведення фінансової операції, учасником якої або вигодоодержувачем за якою є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, на два робочих дні з дня зупинення (включно).

5. Суб'єкт має право прийняти рішення про зупинення проведення фінансової операції на два робочих дні з дня зупинення (включно), якщо така операція містить ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону. Таке зупинення здійснюється у порядку, передбаченому пунктами 2-5 цього розділу.

6. У разі прийняття рішення про зупинення фінансової операції суб'єкт того самого дня повідомляє про це Держфінмоніторинг шляхом подання інформації за встановленою формою.

Інформація подається до Держфінмоніторингу з дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки.

7. У разі отримання Суб'єктом рішення Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової операції суб'єкт забезпечує подальше її зупинення на строк, визначений Держфінмоніторингом.

8. У разі отримання Суб'єктом доручення Держфінмоніторингу, наданого з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, Суб'єкт зупиняє проведення або забезпечує моніторинг фінансової операції відповідної особи протягом строку, встановленого дорученням Держфінмоніторингу.

У разі зупинення фінансових операцій за дорученням Держфінмоніторингу Суб'єкт у день надходження такого доручення вносить інформацію про таку операцію до реєстру.

9. У разі якщо на момент отримання відповідного рішення Держфінмоніторингу фінансова операція та/або видаткові фінансові операції проведені, Суб'єкт первинного фінансового моніторингу забезпечує моніторинг такої фінансової операції та/або видаткових фінансових операцій і цього самого дня повідомляє Держфінмоніторинг про неможливість зупинення такої фінансової операції та/або видаткових фінансових операцій у зв'язку з їх проведенням із зазначенням підстав для їх проведення.

10. Суб'єкт поновлює проведення фінансових операцій:

третього робочого дня з дня зупинення фінансової операції у разі неотримання Суб'єктом протягом двох робочих днів рішення Держфінмоніторингу про подальше зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

наступного робочого дня після дня отримання Суб'єктом протягом строку, зазначеного в рішенні Держфінмоніторингу про подальше зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) відповідно до частини другої статті 17 Закону, повідомлення про скасування

Держфінмоніторингом такого рішення, але не пізніше 31 робочого дня з дня зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

наступного робочого дня після дати закінчення строку зупинення відповідної (відповідних) фінансової (фінансових) операції (операцій), зазначеної у рішенні Держфінмоніторингу про продовження зупинення відповідної (відповідних) фінансової (фінансових) операції (операцій);

наступного робочого дня після дня отримання Суб'єктом доручення Держфінмоніторингу відповідно до частини п'ятої статті 23 Закону про поновлення фінансових операцій, зупинених на виконання відповідного запиту уповноваженого органу іноземної держави.

Суб'єкт повідомляє клієнта у разі його звернення про зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), якщо строк її (їх) зупинення перевищив сім робочих днів.

VIII. Підготовка персоналу суб'єкта щодо виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

1. Положення цього розділу застосовуються Суб'єктами, крім тих, які провадять свою діяльність одноособово, без утворення юридичної особи.

2. Для забезпечення належного рівня підготовки персоналу з питань проведення фінансового моніторингу відповідальний працівник Суб'єкта забезпечує здійснення підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, шляхом проведення освітніх та практичних заходів.

3. Усі працівники Суб'єкта, що беруть участь у здійсненні або у забезпеченні здійснення фінансової операції (далі – працівники), повинні

ознайомитися з Правилами та Програмою, а також брати участь у відповідних навчальних заняттях.

4. Працівники мають бути письмово попереджені про відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

5. Підготовка працівників, виходячи з їх посадових обов'язків, здійснюється шляхом проведення освітньої та практичної роботи, зокрема щодо:

ознайомлення працівників із законодавством України та міжнародними стандартами з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

ознайомлення працівників з внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу;

вивчення передового досвіду у виявленні фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

ознайомлення працівників із засобами і прийомами вивчення клієнтів та перевірки інформації щодо їх ідентифікації;

ознайомлення працівників з порядком управління ризиками щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, в тому числі шляхом проведення практичних занять щодо здійснення ними оцінки ризику з урахуванням встановлених критеріїв ризику.

6. Проведення кожного навчального заняття підтверджується відповідним записом у журналі освітніх заходів, що є окремим документом, заповнюється відповідальним працівником Суб'єкта та містить, зокрема, відомості щодо дати проведення заняття, переліку тем і підписи працівників, які пройшли навчальні заняття.

ІХ. Проведення внутрішніх перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу

1. Перевірка діяльності Суб'єкта на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється не рідше одного разу на календарний рік.

Перевірка призначається керівником Суб'єкта, або особою, яка виконує його обов'язки, або іншим органом управління та оформляється розпорядчим документом.

Строк проведення перевірки та питання перевірки визначаються в розпорядчому документі.

2. Питання перевірки охоплюють:

- 1) виконання заходів, передбачених Програмою;
- 2) відповідність Правил і Програми вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- 3) дотримання вимог Правил;
- 4) відповідність оцінки критеріїв ризику клієнта;

Керівник, або особа, яка виконує його обов'язки, або інший орган управління має право встановити додаткові питання, які підлягають перевірці.

3. Перевірка здійснюється працівником(ами) підрозділу внутрішнього аудиту або окремою посадовою особою, що проводить внутрішній аудит (контроль).

Перевірку відокремлених підрозділів Суб'єкта може здійснювати відповідальний працівник Суб'єкта.

Перевірка Суб'єкта не може здійснюватись відповідальним працівником.

4. За результатами перевірки складається висновок щодо результатів перевірки внутрішнього аудиту (контролю), який підписують особи, що здійснювали перевірку. У висновку зазначаються виявлені недоліки та в разі необхідності пропозиції щодо усунення недоліків, виявлених за результатами перевірки.

5. Висновок щодо результатів перевірки внутрішнього аудиту (контролю) після його підписання направляється Суб'єкту для інформування та вжиття в разі необхідності заходів реагування.

Ознайомлення керівника Суб'єкта або особи, яка виконує його обов'язки, з висновком щодо результатів перевірки внутрішнього аудиту (контролю) підтверджується підписом.

6. Перевірки діяльності будь-якого підрозділу Суб'єкта та його працівників щодо дотримання ними Правил та виконання Програми здійснює відповідальний працівник Суб'єкта в порядку, встановленому Правилами.

Ознайомлення керівника або особи, яка виконує його обов'язки, з результатами такої перевірки здійснюється шляхом подання звіту.

Начальник Управління запобігання
корупції, внутрішніх розслідувань
та державного фінансового моніторингу

В. М. Нехарошов